

ALEKSANDR FAYNBERGNING "1941" SHE'RIDA URUSH VA AYRILIQ MOTIVLARI

Zamira Moldiyeva Bahodirovna

Ingliz Filologiyasi fakulteti talabasi, O'zDJTU

Email: zamiramoldiyeva219@gmail.com

Ilmiy rahbar: **Zulxumor Bannopova**

<https://doi.org/10.5281/zenodo.18955741>

Annotatsiya: Mazkur maqolada Aleksandr Faynbergning "1941" she'ri asosida urush va inson hayoti o'rtasidagi murakkab bog'liqlik tahlil qilinadi. Shoir she'r orqali urushning dahshati, inson ruhiyatiga ta'siri, ayriliq, vaqtning o'tkinchiligi va insoniy tuyg'ularni badiiy tasvirlaydi. Maqolada she'rda qo'llangan badiiy vositalar, ramziy obrazlar va poetik uslub ilmiy nuqtai nazardan ko'rib chiqiladi. Shu bilan birga, shoirning urush fojeasini va insoniy vafodorchilikni tasvirlashdagi mahorati ham yoritiladi.

Kalit so'zlar: Aleksandr Faynberg, "1941" she'ri, urush motivi, ayriliq, inson ruhiyati, badiiy obraz, poetika, front va tinchlik, insoniy tuyg'ular.

Kirish

XX asr adabiyotida urush motivi ko'plab shoir va yozuvchilarning ijodida markaziy o'rin tutadi. Aleksandr Faynberg ham o'z lirikasida urushning inson ruhiyatiga ta'sirini badiiy tarzda aks ettiradi. "1941" she'ri, Ikkinchi jahon urushi boshlangani yilni eslatib, inson hayoti va urushning dahshatini tasvirlaydi. Shoir bu asarida frontga ketayotgan askarlar, ularning oilalari va yaqinlari o'rtasidagi ayriliqni chuqur badiiy tafakkur bilan ochib beradi.

She'rda urushning jismoniy va ruhiy xarakteri birga tasvirlanadi. Masalan, mis o'qlar chiyillar va tosh yo'lda nag'allar chaqnar beshafqat kabi tasvirlar frontning dahshatini jonli ifodalaydi. Shu bilan birga, qo'lqoplarini silkib vidolashar kabi obrazlar insoniy tuyg'ular, vafodorlik va oilaga bo'lgan muhabbatni ko'rsatadi.

"1941" she'ri nafaqat urushning tashqi voqealarini, balki inson qalbidagi ichki kurashni ham aks ettiradi. Shoir voqealarni o'quvchi qalbiga yaqinlashtirish uchun badiiy vositalardan faol foydalanadi, bu esa she'rni yanada ta'sirchan qiladi.

Muhokama

Urush motivining badiiy talqini

"1941" she'rida urush motivi shoir tomonidan jonli va realistik tarzda tasvirlangan. Mis o'qlar va nag'allar frontdagi og'ir sharoitlarni ko'rsatadi. Bu tasvirlar o'quvchida urushning dahshatini his qilish imkonini yaratadi.

Shoir urushni faqat jismoniy jang bilan chegaralamaydi; u inson ruhiyatidagi fojiani ham ko'rsatadi. Otash bo'sa bilan odam bolasin / Hayot va mamotin ajr etadi vaqt jumalari orqali hayotning qanchalik noaniq va qadrli ekanligi ta'kidlanadi. Urush inson hayotini keskin o'zgartiradi, o'lim va tiriklik bir-biriga yaqinlashadi.

Ayriliq va insoniy tuyg'ular

She'rning markaziy motivlaridan biri — ayriliq. Frontga ketayotgan askarlar va ularning oilalari orasidagi vidolashuv sahnalari o'quvchini chuqur ta'sirga soladi. Qo'lqoplarini silkib vidolashar to / Qorangni yutguncha olis yo'l, tuman jumalari orqali ayriliqning og'irligi va inson qalbining nozikligi tasvirlanadi.

Shoir ayriliqning hissiy ta'sirini kuchaytirish uchun detal va ramzlardan foydalanadi. Masalan, balkondan qush kabi uchirgan ro'mol obrazi vafodorlik, muhabbat va umid timsoli

sifatida keladi. Bu oddiy obraz orqali shoir insoniy tuyg'ularni samimiy va poetik tarzda ifodalaydi.

Vaqt va inson taqdiri

She'rda vaqtning o'tkinchiligi ham markaziy o'rin egallaydi. Hayot va mamotin ajr etadi vaqt jumlasini insonning vaqtga bo'lgan munosabatini ochib beradi. Urush inson hayotini keskin o'zgartiradi va ularning taqdirini bir zumda o'zgartirishi mumkin.

Shuningdek, qadamlar ostida yoriladi muz va vidos purkaydi shamol jumalari vaqtning harakatchanligi va voqealarning tez o'tishini ramziy tarzda ko'rsatadi. Bu orqali shoir o'quvchiga urush sharoitida inson taqdirining noaniqligi va beqarorligini his ettiradi.

Badiiy vositalar va poetik uslub

She'rda ko'plab badiiy vositalar ishlatilgan: metafora, simvol, tasviriy obraz va ritm. Misol uchun, mis o'qlar, nag'allar, otash bo'sa kabi obrazlar urushning dahshatini jonli tarzda ifodalaydi. Shu bilan birga, ro'mol, qo'lqop, balkon kabi oddiy obyektlar insoniy tuyg'ular va vafodorlikni tasvirlashda ishlatiladi.

Faynberg poetikasining xususiyati shundaki, u murakkab fikrlarni sodda, ravon va oson qabul qilinadigan tilda ifodalaydi. Bu esa o'quvchi uchun she'rni oson anglash va his qilish imkonini beradi, shuningdek, uning ruhiy ta'sirini oshiradi.

Urush va inson ruhiyati uyg'unligi

“1941” she'ri urush fojiasi bilan insoniy tuyg'ularning uyg'unligini ko'rsatadi. Shoir urush manzarasini tasvirlar ekan, inson qalbining sadoqat, sevgi, umid va jasorat bilan to'la ekanligini ko'rsatadi. Shu bilan birga, u urushning dahshatini ham ko'rsatib, realistik obraz yaratadi.

She'rda tasvirlangan voqealar o'quvchi qalbida chuqur ta'sir uyg'otadi. Urush va inson ruhiyati bir-biriga qarama-qarshi bo'lib tuyulsa-da, Faynberg ularni badiiy uyg'unlikda birlashtiradi. Natijada o'quvchi nafaqat urushning og'irligini, balki insoniy tuyg'ularning mustahkamligini ham his qiladi.

Xulosa

Aleksandr Faynbergning “1941” she'ri urush va insoniy tuyg'ularni badiiy uyg'unlikda aks ettiruvchi yorqin asarlardan biridir. Shoir she'rda urushning dahshati, inson ruhiyatiga ta'siri, ayriliq va vaqtning o'tkinchiligi kabi masalalarni chuqur tahlil qiladi.

She'rda mis o'qlar, nag'allar, otash bo'sa kabi obrazlar urushning dahshatini jonli ifodalaydi. Shu bilan birga, balkondan uchirgan ro'mol, silkib vidolashayotgan qo'lqoplar kabi oddiy tasvirlar insoniy vafodorlik va muhabbatni ifodalaydi.

“1941” she'ri o'quvchida urushning tashqi fojiasi bilan insoniy kechinmalar uyg'unligini his qilish imkonini beradi. Shoirning poetik mahorati, badiiy tasvirlari va chuqur mazmuni she'rni o'qish jarayonini yanada ta'sirchan qiladi. Shu sababli, Faynberg lirikasidagi “1941” she'ri urush va ayriliq motivlarini badiiy talqin qiluvchi yorqin namunalaridan biridir.

Adabiyotlar, References, Литературы:

1. Faynberg, A. Saylanma asarlar. Toshkent: G'afur G'ulom nomidagi nashriyot, 2009.
2. Karimov, N. XX asr o'zbek adabiyoti tarixi. Toshkent: O'zbekiston, 2010.
3. Qosimov, B. Adabiyot nazariyasi. Toshkent: Sharq, 2006.
4. O'zbekiston Milliy ensiklopediyasi. “Aleksandr Faynberg” maqolasi. Toshkent, 2001.